

Promemoria Automatiserad körning

Remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Remisstid den 19 januari 2024

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Lars Strömgren

Sammanfattning av ärendet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har skickat en promemoria om automatiserad körning på remiss till Stockholms stad. Remissen innehåller förslag på kompletteringar som behövs i svensk lagstiftning med anledning av automatiserade fordon. Den nya förordningen ska ange var ett typgodkänt helautomatiserat fordon får föras. Den som aktiverar det automatiska körsystemet ska anses som förare av fordonet. Vid förandet av typgodkända helautomatiserade fordon ska de allmänna bestämmelserna om trafikanter, trafik med fordon och trafik med motordrivna fordon i trafikförordningen gälla. Beslut om föreskrifter enligt den nya förordningen ska inte kunna överklagas. De föreslagna bestämmelserna ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret anser att tillämpningar av automatiserad körning kan nyttjas för att bidra till uppsatta mål och inriktning i enlighet med till exempel Stockholms stads Framkomlighetsstrategi. Stadsledningskontoret anser dock att en rad frågor först behöver utredas, så som hur de lokala trafikföreskrifterna ska se ut och frågeställningar som trafiksäkerhet, trafiksignaler, påverkan av väderförhållanden med mera. Stadsledningskontoret anser att polismyndighetens yttrande bör inhämtas vid införande av denna typ av föreskrifter samt att vid införandet inom Stockholms stad bör samverkan ske mellan staden, polismyndigheten, fordonstillverkare, transportföretag, akademi och andra relevanta aktörer.

Trafiknämnden ser potential i att nyttja tillämpningar av automatiserad körning för att bidra till uppsatta mål för transportsystemet men att frågor om bl.a. trafiksäkerhet,

samspel med övriga trafikanter och IT-säkerhet behöver utredas. Trafiknämnden anser vidare att Polismyndighetens yttrande bör krävas vid införande av föreskrifter enligt den nya förordningen samt att ett första eventuellt införande inom Stockholms stad bör ske som pilotprojekt i samverkan med Polismyndigheten och andra berörda parter.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag instämmer i synpunkterna från remissinstanserna. Automatiserade fordon kan bidra positivt till stadens uppsatta mål inom trafikområdet men viktiga frågor återstår att utreda närmare.

Stockholm den 10 januari 2024

Lars Strömgren

Bilaga

Remiss - PM automatiserad körning, dnr KS 2023/1101-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

I promemorian föreslås en ny förordning om trafik på väg med typgodkända helautomatiserade fordon. Avsikten med förordningen är att uppfylla kraven i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1426 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2144 vad gäller enhetliga förfaranden och tekniska specifikationer för typgodkännande av automatiska körsystem i helautomatiserade fordon.

Förordningen förtydligar att helautomatiserade fordon som är typgodkända enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1426 bara får framföras där det är särskilt tillåtet och ger väghållare mandat att föreskriva om sådana platser.

Genomförandeförordningen innehåller tekniska specifikationer för fordon som är helt automatiserade och som kan föras fram utan en förare på plats i fordonet. Det innebär att automatiserade fordon som motsvarar de tekniska specifikationerna i de båda EU-förordningarna nu kan sättas på marknaden.

Förordningen ger väghållaren möjlighet att godkänna framförandet av helautomatiserade fordon på vissa platser inom vägnätet. I förslaget framgår att väghållaren ska få meddela föreskrifter om var helautomatiserade fordon får föras fram med hjälp av ett automatiskt körsystem. Beslut om föreskrifter enligt den nya förordningen ska inte kunna överklagas. De föreslagna bestämmelserna ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunstyrelsens förslag till budget 2024 framgår att staden ska utföra ett strategiskt arbete med kvalitetsutveckling, innovationer och digitalisering. Vidare framgår att staden ska ha som målsättning att fram till år 2030 minska utsläppen från transportsektorn med 80 procent jämfört med år 2010. Utvecklingen mot automatiserade fordon ligger i linje med detta.

Stadsledningskontoret anser generellt sett att det är positivt att nyttja ny teknik i utvecklingen av stadens transportsystem. När det kommer till tillämpningar av automatiserad körning anser stadsledningskontoret att det bör ses som ett verktyg som kan nyttjas för att bidra till uppsatta mål och inriktning i enlighet med Stockholms stads styrdokument till exempel stadens Framkomlighetsstrategi.

Stadsledningskontoret anser att det finns en rad frågor som behöver utredas innan det kan bli aktuellt att tillämpa förordningen på kommunala vägar. Kommunen som

väghållare måste ta ställning till hur de lokala trafikföreskrifterna ska se ut och identifiera lämpliga tillämpningsfall och områden. Kommunen ska också ta hänsyn till andra frågeställningar som trafiksäkerhet, trafiksignaler, påverkan av väderförhållanden med mera.

Stadsledningskontoret noterar att polismyndighetens yttrande inte krävs vid införande av föreskrifter enligt den föreslagna förordningen. Enligt stadsledningskontorets mening finns det skäl till att inhämta polismyndighetens yttrande vid införande av denna typ av föreskrifter eftersom polismyndigheten ansvarar för trafikövervakningen.

Vid införandet inom Stockholms stad bör samverkan ske mellan staden, polismyndigheten, fordonstillverkare, transportföretag, akademi och andra relevanta aktörer.

Som svar på remissen PM Automatiserad körning hänvisas till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 december 2023 följande.

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
1. 2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 oktober 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret ser generellt sett positivt på möjligheten att nyttja ny teknik i utvecklingen av stadens transportsystem. När det kommer till tillämpningar av automatiserad körning anser kontoret att det bör ses som ett verktyg som kan nyttjas för att bidra till uppsatta mål och inriktning i enlighet med Framkomlighetsstrategin. Exempel på tillämpningar som kontoret bedömer kan ha stor potential är som en del av kollektivtrafiksystemet genom matartrafik till starka kollektivtrafikstråk, för hantering av gods ex. inom hamn- och terminalområden eller som en funktion som kan stödja användningen av delade fordon och en mer yteffektiv parkering.

Kontoret konstaterar att tidplanen för införande av den nya lagen är relativt kort. Förordningen föreslås träda i kraft den 1 juli 2024 och kontoret ser en rad frågor som behöver utredas innan det kan bli aktuellt att tillämpa förordningen på kommunala vägar. Den nya lagen innebär visserligen endast en möjlighet att tillåta automatiserad körning på kommunala vägar men kontoret gör bedömningen att denna möjlighet kan skapa förväntningar kring ett snabbt agerande.

Innan ett införande kan bli aktuellt behöver kommunen som väghållare ta ställning till hur föreskrifterna ska se ut och identifiera lämpliga tillämpningsfall och områden. Därefter finns en rad frågor att utreda, till dessa hör uppkoppling och IT-säkerhet,

trafiksäkerhet, tillgänglighet och samspel med övriga trafikanter, hantering av trafiksignaler och annan trafikstyrning, påverkan av väderförhållanden m.m.

Kontoret noterar vidare att det till skillnad från inrättande av lokala trafikföreskrifter enligt 10 kap. 5 § trafikförordningen inte krävs Polismyndighetens yttrande vid införande av föreskrifter enligt den föreslagna förordningen. Enligt kontorets mening finns det flera skäl till att inhämta Polismyndighetens yttrande vid införande av denna typ av föreskrifter, Polismyndigheten ansvarar för trafikövervakningen och föreskrifter enligt förordningen ska inte gå att överklaga.

Ett första eventuellt införande inom Stockholms stad bör sannolikt göras som ett pilotprojekt i bred samverkan med Polismyndigheten, fordonstillverkare, transportföretag, akademi och andra relevanta aktörer.